

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของคนโสดและคนที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนกลางในกรุงเทพมหานคร โดยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้ คือ

- 1.ชายจะมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าหญิง
- 2.ชายที่สมรสแล้วจะมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าชายโสด
- 3.หญิงที่สมรสแล้วจะมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าหญิงโสด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 พบ ค่าความแตกต่างมีนัยสำคัญในสมมติฐานข้อที่ 1 เท่านั้น ส่วนสมมติฐานข้อที่ 2 และสมมติฐานข้อที่ 3 นั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ โดยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้
สมมติฐานข้อที่ 1 “ชายจะมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าหญิง”

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองในตารางที่ 9 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของชายสูงกว่าหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากระดับความสำเร็จของชายและหญิงในด้านต่างๆ แตกต่างกัน เช่น ด้านการงาน การเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น สังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง การประสบความสำเร็จของเพศชายมักถูกมองว่าเกิดจากความสามารถ แต่ถ้าเป็นเพศหญิงมักถูกมองว่าเป็นเพราะความพยายามหรือความโชคดี (Shaver, 1987) สังคมประกอบด้วยค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ต่างๆ ซึ่งถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นหนึ่ง ด้วยกระบวนการสังคมประกิด(Socialization) การอบรมเลี้ยงดูเด็กชายและหญิงที่แตกต่างกัน ดังเช่นการศึกษาของ Block (1973, อ้างในกรรณิกา เฉลิมกุล, 2535) ได้ศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ พบว่าพ่อแม่มักมีความคาดหวังในพฤติกรรมของเด็กชายและเด็กหญิงแตกต่างกัน โดยเน้นเด็กชายในเรื่องสัมฤทธิ์ผลการแข่งขัน การควบคุมอารมณ์และอยู่ในกฎเกณฑ์ ส่วนในเด็กหญิงจะเน้นในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น สนับสนุนให้กำลังใจ ให้ความอบอุ่นใกล้ชิด และความปลอดภัย การอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทยก็เช่นเดียวกัน เน้นถึงฐานะความเป็นผู้นำของเพศชาย โดยอบรมให้เพศชายกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เพศชายนั้นประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และยังจำกัดขีดความสามารถของผู้หญิงในการที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในชุมชนของตนและในระดับชาติ ตัวแทนของหญิงในการเมืองระดับชาติมีจำนวนน้อยมาก เช่น จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง

ตั้งแต่ พ.ศ.2529-2544 พบว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นเพศหญิงในการเลือกตั้งแต่ละครั้งมีเพียง 2.8% - 8.0% (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) หรือจำนวนวุฒิสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง ตั้งแต่ พ.ศ.2531-2543 มีจำนวนวุฒิสมาชิกที่เป็นเพศหญิงได้รับการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง เพียง 1.9% - 8.5% (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) ของสมาชิกวุฒิสมาชิกทั้งหมด เหล่านี้ล้วนเป็นตัวอย่างให้เห็นถึงระดับความสำเร็จในหน้าที่การงานที่ชายจะมีระดับความสำเร็จในหน้าที่การงานมากกว่าหญิงซึ่งจะส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล

อีกทั้งมีค่านิยมบางอย่าง เช่นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ (Reiss, 1960 อ้างใน วันทนี วาสิกะสิน, 2546) ได้แก่การที่ผู้ชายประพฤติอย่างหนึ่งสังคมไม่ตำหนิ แต่ถ้าผู้หญิงประพฤติเช่นเดียวกัน สังคมจะตำหนิ เช่น ความเข้มงวดในเรื่องความบริสุทธิ์ของผู้หญิง สังคมจะเคร่งครัดให้ผู้หญิงรักษาพรหมจารี แต่ไม่เข้มงวดกับเพศชายสิ่งเหล่านี้มีผลต่อบทบาทหญิงชายในทุกสังคมส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคม

อีกทั้งบุคคลเมื่อเข้าสู่วัย 40 ปี ต้องพบกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจเช่นร่างกายมีความเสื่อมถอย ความสวยงามลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางด้านจิตใจ โดยจะส่งผลในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อีกทั้งเมื่อถึงวัย 40 ปีจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ในผู้หญิงจะเริ่มเผชิญปัญหาเรื่องการหมดประจำเดือน ซึ่งเป็นพัฒนาการทางร่างกายในวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้หญิง

เห็นได้ว่าจากเหตุผลข้างต้นมีผลต่อความคิดและความรู้สึกของบุคคลทั้งชายและหญิง และจะส่งผลถึงการเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งเป็นปัจจัยด้านจิตวิทยาที่สำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลตามมาด้วย ทำให้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของชายสูงกว่าหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานข้อที่ 2 “ชายที่สมรสแล้วจะมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าชายโสด”

สมมติฐานข้อที่ 3 “หญิงที่สมรสแล้วจะมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าหญิงโสด”

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองในตารางที่ 9 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของชายและหญิงเมื่อพิจารณาตัวแปรสถานภาพการแต่งงานพบว่าชายหญิงโสดและสมรสแล้ว มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกัน การที่ไม่พบความแตกต่างของการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างคนโสดและคนที่สมรสแล้วอาจเนื่องมาจากในคนโสดนั้น แม้จะไม่ได้แต่งงานมีครอบครัวและมีบุตรแต่ก็สามารถเป็นบุคคลที่มีพัฒนาการเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม หรือไม่สามารถระบายความกดดันทางเพศได้เท่าคนที่แต่งงานแล้ว แต่คนโสดส่วนหนึ่งจะมีการเปลี่ยนคู่สัมพันธ์ทางเพศโดยไม่ได้แต่งงานรวมทั้งสามารถจะประสบความสำเร็จในสถานะดังกล่าวได้ ส่วนคนโสดที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้อื่นก็สามารถพัฒนาความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนและครอบครัวได้ (Robenstein, Shaver &

Paplau 1979, อ้างในศิริราช ทับสายทอง, 2530) และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนโสดแตกต่างจากคนที่สมรสแล้วก็คือ คนโสดเหล่านี้สามารถใช้เวลาส่วนตัวเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้มากกว่าคนที่สมรสแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากคนโสดไม่มีภาระในการเลี้ยงดูบุตร ไม่ต้องวิตกกังวลเรื่องเศรษฐกิจเพราะสามารถพึ่งตนเองได้ อีกทั้งไม่ต้องรับผิดชอบด้านการเงินแก่บุตร และมีโอกาสก้าวหน้าทางด้านการงานมากกว่าคนที่สมรสแล้ว

ส่วนคนที่สมรสแล้วถึงแม้ต้องทำหน้าที่คู่สมรส การอบรมเลี้ยงดูบุตร มีความกดดันในครอบครัวมากกว่าคนโสด แต่ก็จะได้รับยกย่องว่าเป็นบุคคลที่มีพัฒนาการเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม แต่งานมีครอบครัว ทำหน้าที่ผลิตผลเมื่องที่ดีให้กับสังคม ก่อให้เกิดภาพพจน์ทางบวก ไม่ว่าจะเป็นความบกพร่องในการทำงาน การหยุดงาน การมาสาย การลาป่วย จะได้รับความเห็นอกเห็นใจจากสังคมมากกว่าคนโสด เพราะสังคมมองสาเหตุของความผิดพลาดมิได้อยู่ที่บุคคลนั่นเองเพียงคนเดียว อาจมีสาเหตุมาจากครอบครัวได้

อีกทั้งกลุ่มที่ศึกษาเป็นกลุ่มคนโสดและคนที่สมรสแล้วที่มีความสุขในชีวิต โดยกลุ่มที่สมรสแล้วมีความพึงพอใจในชีวิตสมรส กลุ่มคนโสดไม่มีความโดดเดี่ยวอ้างว้าง และกลุ่มที่ศึกษาทั้งหมดเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในการทำงาน ด้วยสาเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ไม่พบความแตกต่างของการเห็นคุณค่าในตนเองของคนที่เป็นคนโสดและสมรสแล้ว